



16 SÜLH, ƏDALƏT VƏ  
SƏMƏRƏLİ  
İNSTİTUTLAR



# SÜLH, ƏDALƏT VƏ SƏMƏRƏLİ İNSTİTUTLAR: BUNLAR NƏ ÜÇÜN VACİBDİR?

## Burada məqsəd nədir?

Dayanıqlı İnkişaf naminə sülhpərvər və inklüziv cəmiyyəti təşviq etmək; ədaləti hamı üçün təmin etmək və bütün səviyyələrdə səmərəli, hesabatlı və inklüziv institutlar qurmaqdır.

## Niyə?

Sülhpərvər, ədalətli və inklüziv cəmiyyət Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə (DİM) nail olmaq üçün zəruridir. Etnik, dini və cinsi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq insanların hər yerdə zorakılığın bütün növlərindən azad olmaq və özlərini təhlükəsizlikdə hiss etmək ehtiyacı vardır.

DİM-ə nail olmaq üçün bizə keyfiyyətli təhsil və səhiyyə, ədalətli iqtisadi siyasət və inklüziv ətraf mühit müdafiəsini təmin edən səmərəli və inklüziv ictimai institutlar gərəkdir.

## Buna nail olmaq üçün nə etməliyik?

Sülhə, ədalətə və inklüziyaya nail olmaq üçün vacibdir ki, hökumətlər, vətəndaş cəmiyyəti və icmalar birgə işləyərək zorakılığı azaltmağa imkan verən qərarlar versinlər, ədaləti təmin etsinlər, korrupsiya ilə mübarizə aparsınlar və hər zaman inklüziv iştirakı təmin etsinlər. Fikirləri ifadə etmək azadlığı həm şəxsi, həm də ictimai müstəvidə təmin edilməlidir.

Sülhpərvər,  
ədalətli və  
inklüziv  
cəmiyyət  
Dayanıqlı  
İnkişaf  
Məqsədlərinə  
nail olmaq  
üçün  
zəruridir.

İnsanlar onların həyatlarına təsir edən qərarların qəbul edilməsində iştirak etmək iqtidarında olmalıdır.

Qanunlar və siyasət heç bir ayrı-seçkilik olmadan tətbiq olunmalıdır. Mübahisələr fəaliyyət göstərən siyasi və ədliyyə sistemləri vasitəsilə həll edilməlidir.

Milli və yerli institutlar hesabatlı olmalıdır və yerlərdə bərabərlik prinsipini rəhbər tutaraq, rüşvət tələb etmədən ailələrə və cəmiyyətə əsas xidmətləri göstərməlidir.

## Yaşadığım yerdən asılı olmayaraq bu məqsədi özümə necə tətbiq edə bilərəm?

Sülhpərvər cəmiyyətin təməlini sarsıdan cinayətlər, həmçinin qətl, insan alveri və digər mütəşəkkil cinayətlər və eləcə də ayrı-seçkilik yayan qanunlar, davranışlar bütün ölkələrə təsir edir. Hətta dünyanın ən böyük demokratik dövlətlərində korrupsiya, cinayət və məişətdə insan hüquqlarının pozulması kimi ciddi problemlərlə rastlaşırlar.

## İndi hərəkət etməməyimizin hansı fəsadları ola bilər?

Silahlı zorakılıq və təhlükə ölkənin inkişafına, iqtisadi yüksəlişinə dağıdıcı təsir edir və icmalar arasında uzunmüddətli incikliklərə gətirib çıxarır.

Zorakılığın hər bir forması cəmiyyətə dərin təsir edir. Zorakılıq uşaqların sağlamlığına, rifahına, inkişafına təsir edir. O, travmaya səbəb olur və sosial inteqrasiyanı zəiflədir.

Ədalətli məhkəməyə çıxışın əlçatan olmaması o deməkdir ki, münaqişələr həll edilməmiş qalır, insanlar müdafiə olunurlar və onlara dəymiş zərərə görə ödəniş edilmir. Qəbul olunmuş qanunlara öz fəaliyyətlərində riayət etməyən təsisatlar özbaşınalığa və vəzifədən sui-istifadəyə meyilli olur və vətəndaşlara dövlət xidmətlərini göstərməyə qadir deyillər.

Təcrid və ayrı-seçkilik tək-cə insan hüquqlarının pozuntusu deyil, bunlar həmçinin narazılığa və düşmənçiliyə gətirib çıxarır, zorakılığa səbəb olur.

## Nə edə bilərik?

Hökumətinizin gördüyü işlərə səmimi maraq göstərin. Zorakılığın həqiqi fəsadları, sülhpərvərliyin və ədalətin vacibliyi barəsində icmanızın məlumatlılıq səviyyəsini artırın. DİM-i gündəlik həyatınızda necə tətbiq edə biləcəyinizi müəyyənləşdirin.

Səs verib seçdiyiniz rəsmi şəxsləri hüququnuzdan istifadə edərək hesabatlılığa dəvət edin. İnformasiya azadlığı hüququnuzdan istifadə edin və öz fikirlərinizi seçilmiş nümayəndələrlə bölüşün.

Dəyişikliyi dəstəkləyin – inklüzivliyi təşviq edin, fərqli həyat tarixçəsi, etnik mənşəyi, dini, cinsi, seksual oriyentasiyası və ya fərqli fikirləri olan insanlara hörmət nümayiş etdirin. Hamı üçün ləyaqətli həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına birlikdə köməklik edə bilərik. 16-cı məqsəd və digər DİM-lə bağlı daha ətraflı məlumat üçün ziyarət edin:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>



DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ

DÜNYAMIZI DƏYİŞMƏK ÜÇÜN 17 MƏQSƏD